

SLOVENE

Štev. 93. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. (vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 25. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. Vprejema naročino. Insetate in reklamacije. — Insetate se računajo enostopna petiliterja (dolžina 72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrska 26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

Razmere v zbornici.

Dunaj, 23. aprila.

Poslanska zbornica je v marsičem podobna borzi. Tu razpečavajo razne dobre in slabe delnice, barantajo s tisočaki in milijoni ter skušajo z zvijačami in intrigami drug drugemu izkopati jamo. Enako se vrši v zbornici med političnimi strankami. Morda je ni nikjer večje neodkritosti, nego je med parlamentarci v političnih bojih, in v tem oziru skoraj gotovo avstrijski parlament nima tekmeča. Stranka ne zaupa stranki, ena ruje proti drugi, zato tolika razkosanost in razcepjenost na levi in desni. Sicer veže sedaj na levici štiri večje nemške stranke narodno vprašanje, da so se združile, kakor same trdijo, proti slovanski povodnji v državi, toda zunaj na deželi so si prijatelji kakor pes in mačka.

V tem dejstvu pa tiči tudi vzrok onemoglosti avstrijskega parlamenta, ker se razbijejo vse moči v medsebojnem boju in se v političnem vrtincu utopi vsaka višja, skupna državna misel. Ob pogledu na to vsakdanje bojišče so slepe oči za pomenljive dogodke na svetovnem pozorišču, so gluha ušesa za glasne opomine mednarodnega življenja in tekmovalja drugih kulturnih narodov.

Ne prikrivajmo si, da je avstrijski parlament vnanoršen je, že ostudna komedija, v posmeh vnanjemu svetu, v veselje mejnarodnega židovstva in okosčenele ter hladnokrvne birokracije, in kar je najslabše, da ljudstvo samo že mnogokje zgublja zaupanje do parlamenta, ki naj bi branil ljudske koristi, zagovarjal ljudske potrebe.

Začetkom minolega tedna je bilo nekaj upanja, da se posreči premirje in prične delo. Nemške stranke so se po svojih zastopnikih udeleževale pogajanj, led je bil prebit, češki klub in „Slovanska zveza“ sta sklenila, da iz višjih državnih ozirov izklju-

čiti iz obstrukcije volitev delegacije. Tako je bilo mogoče, da bi se bila obstrukcija podelila ter stopila v tok navadne, stvarne opozicije. Toda češki radikalci, agrarci in narodni socialisti so, kakor je splošna sodba, hoteli porabiti to priliko, da padejo mladočeškemu poslancem za hrbet. Ako so namreč v petek zvečer v istini hoteli preprečiti volitev delegacije, potem njihova godba pod galerijo ni bila pravo sredstvo, kakor je pokazal izid. In ker so to lahko sami dobro vedeli, vriva se nehote misel, da je bil ves ropot naperjen le proti Mladočehom. Te taktike pa ne moremo odobravati, to tem manj, ker je disciplina v boju proti nasprotniku prvi pogoj uspeha. Ali češki radikalci v tem boju s svojimi sorojaki branijo češko stvar ali zasledujejo le svoje stranske težnje proti Mladočehom. Ker imajo svoje zastopnike v skupnem akcijskem odboru obstrukcijskih strank, kakor tudi v koalicijskem češkem odboru v Pragi, mogli in smeli smo pričakovati, da bodo tudi solidarno postopali z večino obstrukcije. Ali sedaj so se prenelili ter mladočeški delegaciji in obstrukcijski koaliciji jako obtežili stališče.

Opetovano sem že naglašal v svojih poročilih, da mora obstrukcijska koalicija imeti jasen pozitiven smoter pred očmi, in ta je, da pride do veljave v zbornici. V sedanjih razmerah pa do tega smotra ne prinese trdovratna, gluha in slepa negacija. Obstrukcija je dosegla svoj znani namen. Dokazala je namreč, da more ustaviti parlamentarni stroj in da je ne zlomi vsa nasprotna sila. Ako pa je nasprotnik toliko ukročen in omečen, da je pripravljen za pogajanja o premirju, potem more nagajivost več škoditi nego koristiti. In to velja v tem slučaju, ker debela stena je močnejša nego človeška glava.

Vlada je takoj pokazala svoje roge, ker

njena glasila že napovedujejo, da bode državni zbormorda že prihodnji teden odgođen in na poletje razpuščen. To je sicer navadno strašilo, ki more vplivati na bojazljivce, toda pravni akciji gotovo ni v prospah. Tega prepričanja so tudi mladočeški voditelji. V petek zjutraj so imeli dr. Pacak, dr. Stranski in dr. Kramarž že pripravljeno pismeno izjavo, da odlože izveže mesta v predsedstvu, ako se klub izveže za obstrukcijo proti volitvi delegacije. Pokazati so hoteli resno voljo za mirovna pogajanja, ki jih vodijo poljski posredovalci. In to je bilo mero-dajno tudi za »Slovansko zvezo«.

Pogajanja sicer še niso pretrgana, toda živo srebro v parlamentarnem termometru je zopet pod ničlo. Morda se do torca posreči, da najdejo novo pot iz labirinta. A treba je resne volje, ki pa je že povsod izpuhtela kakor kafa.

Stavka železničarjev na Ogrskem končana.

Treba je bilo skrajne sile, da je vlada mogla poslati v svet poročilo: Stavka železničarjev je končana. Poročali smo že v soboto, da so redarji in huzarji obkolili v soboto opoludne taborišče stavkujočih. Iz listov so stavkujoči zaznali, da je vsako pogajanje prekinjeno in da je vlada sklenila storiti odločne korake, o čemur se je vnela burna razprava. Voditeljstvo štrajka je s štrajkujočimi pretresavalo položaj, ter izjavilo, naj bodo mirni, četudi bi utegnila vlada voditelje zapreti in ako bi redarstvo razpustilo njihovo taborišče, naj se mirno razidejo.

Ko je oborožena sila obkolila taborišče stavkujočih, je policija taborišče razpustila. Stavkujoči so bili pozvani, naj se razkropé. Voditelj štrajka, Zarlay, je bil aretiran zaradi razžalitive veličanstva, češ, da je nedostojno kritikoval cesarjev ukaz glede poziva rezervistov. —

Nato so bila vročena onim štrajkujočim železničarjem, ki so rezervisti, pozivna povelja. Razpuščanje taborišča stavkujočih je trajalo do 6. ure zvečer. Vlada je zaprla tudi klub železničarskih poduradnikov, ker se je bala, da stavkujoči prenese tja svoje delovanje.

Da se razvoj stvari prav razume, mora se imeti pred očmi, da so stavkujoči zahtevali, da mora vlada nemudoma spolniti njihove zahteve, ki so zabeležene v spomenici z leta 1901., dočim je vlada to odklanjala. Včas jim je predlagal, naj se zadovoljijo s tem, da trgovski minister objavi zahteve po možnosti podpirati. Stavkujoči so že na to pristajali, a prišlo je do novih težkoč. Stavkujoči so zahtevali, da se mora za to trgovski minister v imenu vlade pismeno zavzeti, a trgovski minister je bil pripravljen le sprejeti deputacijo uradnikov in pri tej priliki dati zaželjeno izjavo. Vodje stavkujočih so to odklonili, naker je vlada nastopila z mobilizacijskim poveljem.

To je na stavkujoče jako vplivalo; dalje so pa prišli poleg še drugi vplivi: neodvisna stranka je sklenila, pozvati uradnike, naj stopijo v službo, da more zanje nastopiti v parlamentu. V soboto pričakovani štrajk nastavljenec železnice na progi Kašava-Oderberg in južne železnice, je kljub trdnim obljubam izostal, dalje tudi ker je stavkarski odbor dobil od raznih krajev na Ogrskem in Hrvaškem nakrat brzovjavke stavkujočih, naj sklene mir z vlado, kakor hitro mogoče, ker sicer bodo pričeli z delom, naposled je pa vlada še razpustila glavno taborišče stavkujočih in s tem pretrgala zvezo stavkarskega odbora s stavkujočimi.

Nato so se vodje stavkarskega odbora podali k poslancu Vaszonju, na katerega predlog so sklenili, poslati k trgovskemu ministru deputacijo, ki naj ga poleg drugega prosi tudi, da objavi popolno amnestijo. Izjavili so, da so na to brez drugih pogojev pripravljeni, prevzeti zopet službo, pričakujoč obenem od vlade, da gre do skrajnosti glede njihovih želj, posebno da dobe službeno pragmatiko, da se jim dovoli ustanovitev deželne zveze in da se tudi druge točke spomenice hitro reši, posebno pa naj

LISTEK.

Spomini na Jesenice.

Videl sam z lastnimi očmi bedo tovarniških delavcev na Savi. Slišal sem prej že velikokrat, kakšna dobrota da je tovarna za Jesenice in okolico in da bi brez tovarne morali kar od kraja vsi po svetu s trebihom za kruhom. O tem se nočem prerekat. To je gotovo, če bi ne bilo tovarne, bi bile Jesenice navadna gorenjska vas, in ljudje bi živeli kakor žive drugod po Gorenjskem, kjer ni tovarne. Tujih ljudi od vseh vetrov bi ne bilo, tudi bi ne bilo niti »Turnvereina«, niti lustrskega templja, niti nemške kantine, bilo bi tudi manj gostilnic in manj prodajalnic, a najbrž več — zadovoljnosti.

Kako tovarniški delavci na Savi zaslužijo in kako »dobro« živijo, o tem sem se prepričal sam. Bilo je tako.

Grem in pridem po opravkih na Savo. Radoveden sem, kakor že veste, skoraj preveč. Radovednost me je gnala, da sem stopil v majhno hišico, kakršnih je na Savi več in v katerih stanujejo večinoma samo delavske družine. Hotel sem si jo ogledati od znotraj. Stopnjice strme, prostori majhni in

nizki, prav pod streho stanuje ena družina. Podam so v pogovor z mlado ženo, kateri se je poznalo, da je bila zelo bolna.

Pove mi, da je njen mož v žični tovarni, star okrog 30 let, ona je nekaj let mlajša, imata 5 otrok, od katerih je najstarejši star 7 let.

»Koliko pa zasluži mož na mesec?« vprašam jo.

Nato žena odpre omaro, nekaj išče in mi poda zavitek rekoč: »Tukaj je zapisano na zavitku, pa poglejte.«

Pogledal sem in skoraj nisem verjel svojim očem.

Kaj pravite, koliko je dobil ta družinski oče, tovarniški delavec, za mesec januar? Nič.

Nič? Torej cel mesec ni nič zaslužil? Pač. Na zavitku je zapisano, da je zaslužil okroglo 74 kron, a zapisani so tudi odbitki: Čez 3 krono v bratovsko skladnico, čez tri krono za drva, 65 kron »Fassung«, nekaj v bolniško blagajno itd. skupaj 94 kron, torej je dolžan še 20 kron, katere se mu bodo odbile za mesec februar.

S kakšnim srcem je ubogi delavec spravil prazen zavitek? Žena mu je bolna že več tednov. V bolniško blagajno plačuje od krvavih žuljev, a tovarniški zdravnik ni dolžan

zdraviti zastoj nikogar iz družine nego njega samega. Če zbolí žena ali otrok, plačati mora posebej zdravnika in zdravila. Nad 30 kron zahteva zdravnik, ki je zdravil ženo. Vrhu stroškov, ki so na zavitku, plačuje še 10 K na mesec za stanovanje, 8 kron za mleko, kje je pa obleka?

Čudna se mi je zdela beseda »Fassung«. Vprašam torej ženo, kaj pomeni.

»A — basenga?« To je tisto, kar v zamemo v tovarniški prodajalnici.

»Kaj ima tovarna svojo prodajalnico?«

»Ali je last tovarne, ne vem, a kar tam kupimo, nam kar mesečno zaračunijo in odbijejo od plače.«

»Pa vas silijo, da morate v tovarniški prodajalnici kupovati?«

»To ravno ne, a očitajo pa radi, če kdo tam ne kupuje.«

»Naj!«

»Pa če se zamerimo, kam pridemo potem?«

»Kam pa tako pridete? V dolg! Če pojde tako naprej, bo vsak mesec le več dolga, in če on umrje in vas z otroci samo pustí, kam pojdete sirota, kako boste živeli?«

»Res, slaba bi se nam godila vsem, tista pokojnina ne bi dosti zalegla.«

»Kaj dobi žena za možem kaj pokojnine?«

»Kakih 6 do 8 kron na mesec, kar mož plačuje v bratovsko skladnico.«

»Kaj pa je to 6 kron?«

»Boljše kot nič.«

»Boljše, boljše, a premislite vendar, da se ne dá s tem živeti.«

Kaj je na to rekla? Nič. Z rameni je zmajala. Mene je to kar dražilo.

Da, tako je, od danes do jutri žive ti ubogi ljudje, v prihodnjost ne smejo gledati ali pa si ne — upajo

Kaj ne, to imajo »dobro« življenje tovarniški delavci?

Pa to je le kak posamezen slučaj, bi si kdo mislil. Toda ne. Poizvedel sem: Mnogo jih je, ki bi si radi kaj prihranili, pa le ne morejo in v pravem pomenu besede stradajo. Nekateri res s posebno silo izhajajo, ali navadni delavec je revež, in teh je — največ.

Zanimivo bi bilo, ko bi kdo pobral zavitek, ki jih dobe delavci ob mesečni plači, sestavili bi potem lahko statistiko o socialnogmotnem stanju delavcev na Savi. — Ali ni nihče zmožen za to?

se hitro reši upravičena zahteva dninarjev za zboljšanje položaja.

Stranke so se zavezale, da bodo te zahteve podpirale v parlamentu, če treba tudi z obstrukcijo. Vassony je šel na to k trgovskemu ministru. Velikanska množica je stala pred demokratskim klubom. Listi so v soboto ob 8. uri zvečer s posebnimi izdajami naznanjevali, da je konec stavke. Trgovski minister se je izjavil, da ni nič več pripravljeno, se pogajati, in da ponudba stavkujočih prihaja prepozno. Minister je dejal, da dokler ni bilo taborišče stavkujočih razpuščeno, ni bilo možno govoriti o taki poravnavi, sedaj pa se je položaj spremenil in bo vlada nadaljevala pot, katero je nastopila. Šele potem, ko uredi promet, bo vlada pripravljena, vnovič se pogajati s stavkujočimi. Do tedaj tudi deputacije ne more sprejeti, pač pa ne bo ovirala, da stavkujoči zopet sprejmo službo. S to izjavo se je trgovski minister postavil na stališče najnasilnejšega delodajalca. Tudi o popolni amnestiji trgovski minister ni hotel nič vedeti, češ, da je proti nekaterim najsilnejšim stavkujočim že uvedlo preiskavo državno pravdnitvo.

Nato se je trgovski minister, ki je vso prejšnjo noč prebedel, podal k počitku, in ko je Vassony še enkrat prišel k njemu, je minister že spal.

To stališče vlade proti stavkujočim je napravilo po vsem Ogrskem jako hudo kri. Okolu 18.000 do 20.000 rezervnikov železničarjev je skoro moralo stopiti pod orožje, s tem, da so vsi stavkujoči, kakor javlja uradno poročilo, svojo službo zopet prevzeli, je stavka končana — a kake bodo posledice, o tem ni na jasnem niti ogrska vlada. Ogrska stoji pred novimi viharji. Iz raznih avstrijskih mest je pozvano vojaštvo na Ogrsko. Iz Ljubljane se je odpeljal 4. bataljon 27. pešpolka na Reko. Vsak vojak ima 100 ostrih patron, prvi bataljon je pripravljen za odhod.

O dogodkih preteklih dnij smo dobili še naslednja poročila:

Budimpešta. Z ozirom na stavko je moralo prenehati z delom več tovarn, ker je zmanjkalo premoga.

Budimpešta. Ze v soboto se je javilo k službi toliko stavkujočih, da je bil mogoč zopetni promet na raznih progah. Mnogi uradniki so tožili, da nimajo nič denarja. Vlada je pa izjavila, da morajo na lastne stroške potovati tja, odkoder so prišli in kjer so zapustili službo.

Reka. Za časa štrajka se je vršila zveza z Budimpešto po južni železnici. Vojski so varovali železniško progo do St. Petra. Dne 22. t. m. je prišel od Matulj prvi vlak pod vojaškim nadzorstvom. Na vlaku je bil prometni ravnatelj južne železnice z mnogimi uradniki. Osobje južne železnice je prevzelo promet od Reke do Dunaja in Budimpešte in sicer samo za osebe in prevozno blago.

Budimpešta, 25. aprila. Trgovski minister pl. Hieronymi je včeraj razglasil, da za dovažanje, napravljeno in prodajanje živil ne velja nedeljski počitek. Budimpeški magistrat je pa razglasil, da je pri takih prometnih razmerah vkljub nedeljskemu počitku dovoljeno celi dan voziti s tovornimi vozovi. Tudi so se včeraj celi dan prodajala živila.

Dunaj, 23. aprila. V zadevi železničarske stavke na Ogrskem je bilo v avstrijskem državnem zboru vloženih več interpelacij.

Včerajšnji dan.

Zemun, 24. aprila. Danes ob 8. uri zjutraj se je odpeljal prvi vlak po izbruhu stavke in sicer osebni vlak v Budimpešto.

Budimpešta, 24. aprila. Iz Torde poročajo: Med postajama Aranyos-Gyeres in Viragos-Vögy Aranyos-Gyeres-Tordanske lokalne železnice so napadli orožnike železniški čuvaji. Vendar pa se je napravil zopet mir, ne da bi tekla kri.

Budimpešta, 24. aprila. Ministrski predsednik grof Tizza je došel ob 10. uri dopoldne sem. Ob 11. uri se je pričel ministrski svet.

Budimpešta, 24. aprila. Ogrski brzojavno dopisovalni urad poroča iz Győrja: Kakor se uradno poroča, je pričelo celo osobje kurilnice zopet z delom.

Budimpešta, 24. aprila. V stavkarsko taborišče danes ni došel niti eden železničar. Mnogo stavkarjev je odpotovalo v svoj domači kraj. Pred demokratskim klubom, kjer je zbran stavkarski odbor, se zbira vedno več železničarjev, ker pričakujejo vladnega odgovora, katerega bo dobila tekom današnjega dne deputacija stavkarjev.

Budimpešta, 24. aprila. Avdi-jenca v stanovanju trgovskega ministra, katere se je udeležilo mnogo poslancev, je bila ob eni uri na 3 ponoči končana. Napram opozicijskimi poslancem je minister naglašal, da je za omejitve posledic, ki jih bo imel štrajk, merodajen edino ministrski predsednik. Potem je minister vendarle sprejel deputacijo štraj-

kujočih delavcev, ki so ga prosili, naj bo pozabljeno, kar so storili. Minister je omenil, da nenavadna ura, v kateri sprejme deputacijo, dokazuje, da mu je stvar jako resna, in da hoče biti predvsem blagohoten. Končnega odgovora jima ne more dati, to bo storil ministrski predsednik. Odpustil jih je jako prijazno.

Uradno poročilo o koncu stavke.

Budimpešta, 25. aprila. (Kor. urad.) Ker so tu, kakor tudi v provinci skoro vsi stavkujoči železničarji se oglasili, da zopet nastopijo službo, je stavka končana.

V Makedoniji še ni miru.

Sofija. V vodilnih makedonskih krogih se jako bojé za usodo pomiloščenih Makedoncev. Položaj v Makedoniji smatrajo za nespremenjen in so mnjenja, da bodo morali zopet pričeti boj. Turško-bolgarski dogovor skoro gotovo ne bo zboljšal razmer. Iz Carigrada je prišla sem doselej nepotrjena vest, da je radi tega Načevič že prošil za umirovljenje.

V okraju Monastir je vstaški vodja Grujev izjavil, da se s svojimi vstaši ne poda, ker smatra turško-bolgarski dogovor za ničvreden. Sultan namerava baje poslati k bolgarskemu knezu izvanrednega odposlanca. V okolici Bitolja je bil ob robu Čeganskega gorovja boj vstašev s turškimi vojaki. Boj je trajal ves dan. Turki so se morali umakniti. Tudi pri vasi Kosinac je bil boj. Turški orožniki izsiljujejo od prebivalstva denar. Kljub orožniškim reformam turške oblasti nočejo štiti krščanske prebivalstva. Turška vlada je celo arnavskemu roparju Batušu ponudila mesto majorja v orožništvu, ako stopi v službo turške vlade.

Petrograd Z veliko nezaupnostjo zasleduje rusko časopisje razvoj balkanskih dogodkov. Celo jako optimistični peterburški dnevnik „Novosti“ gleda s skrbjo v bodočnost. Nedavno je pisal: V zadnjih dneh je postala pisava italijanskega časopisja mirnejša in zmernejša. Iz tega moremo izvesti, da je sestanek Goluchowskyjev s Tittoni-jem obrodil sad. Ali za kako dolgo? Balkanske razmere so tako zapletene, da s sestanki posameznih ministrov ne morejo biti doseženi uspehi. List „Pet. Vjed.“ graja kneza Ferdinanda in bolgarsko politiko sploh, ki je po mnenju tega lista naperjena zoper Rusijo. Bolgarskega kneza obdoljuje, da v zvezi z Anglijo skuša izzvati diplomatske zmešnjave in vstajo na Balkanu, da si pridobi kraljevo krono. — Glasilo bolgarskih opozicionalcov „Preporec“ v Sofiji piše skeptično o turško-bolgarskem sporazumu, češ: »Turki ostanejo Turki in kot takšni sovražniki Bolgarov. Predno se staja sneg, bodo grenki dogodki pogubili turško-bolgarski sporazum.«

Carigrad. Ruski konzuli v Armeniji potrjujejo vest, da skliče turška vlada v Erzerum eno rediško divizijo. Porta pravi, da je to potrebno vsled pojavljajočih se nemirov v Armeniji. Rusko poslanstvo pa sumi, da hoče Turčija pomnožiti povsod svoje posadke ob ruski meji ter smatra sedanjí čas za to najbolj ugoden. Ruski poslanik, Sinovjev, je tudi zoper to energično protestiral, a sultan je poslal k njemu svojega zunanjega ministra, da mu dá pomirjevalna zagotovila.

Carigrad. Nesoglasja, obstoječa med Rusijo in Avstrijo na eni ter Turčijo na drugi strani glede tujezemskih orožniških častnikov so odstranjena, ter bode pogodba med nima kmalu sklenjena. Porta se le še brani zagotoviti letni proročun v znesku 250.000 funtov za makedonsko orožništvo, vendar se upa, da se bo slednjí udala ruskemu in avstrijskemu poslaniku.

Slovsanske stranke v državnem zboru.

Razdor med Mladočehi in agrarci, kise je pokazal v petkovi izredni seji, bo imel, kakor se zdi, dalekosežne posledice. „Kons. Korr.“ je izvedela, da se zveza čeških agrarcev bavi z mislijo, da odpokliče svoje delegate iz skupnega dunajskega parlamentarnega odbora in iz skupnega praškega koalicijskega odseka, in da na svojih volilnih shodih, ki jih skliče v najbližnjem času, ta svoj sklep utemelji. — Maloruski poslanec dr. Dlyzanski, ki je bil od poljskega kluba določen za gališkega delegata, je izstopil iz maloruske skupine „Slovsanske zveze“. — Iz Lvova se poroča, da misli namesto poslanca dr. Vilka, ki je bil izključen iz poljskega kluba, kandidirati pater Stojalo vski za državni zbor.

Izseljevanje iz Avstrije.

Washington, meseca aprila. Trgovski oddelek naše vlade je ravnokar objavil poročilo o izseljevanju iz avstro-ogrskemu monarhije. — Naš generalni konzul Hossfeld v Trstu poroča o tem vprašanju sledeče:

Iz Avstrije se tekom zadnjih let vedno več ljudi izseljuje. Natančnega števila izseljencev pa ni mogoče navesti, kajti vlada o tem ne vodi nikacih zapiskov. Le malo izseljencev naprosi vlado pred svojim odhodom, da bi jih črtala iz avstrijskega podaništva, ker izseljenci večinoma ne vedo, da je to mogoče storiti. — Mnogo izseljencev vzame tudi potne listine, toda avstrijskim vlastim ni mnogo mar, ostavijo li taki ljudje Avstrijo kot turisti, delavci ali izseljenci, kateri se za stalno nastanijo v inozemstvu. — Skoraj 85% avstrijskih izseljencev potuje v Zed. države, 10% v Canada, 3% v Južno Ameriko, 1% v Južno Afriko in 1% v druge dežele.

Letno število avstrijskih izseljencev je doseglo leta 1902. — 100.000, na kar je postajalo vedno večje in je doseglo lansko leto skoraj 250.000

Iz konzularnega okraja Trst, kateri je izključno le slovenski in hrvaški, izseli se vsako leto nad 15.000 ljudi. — Med temi je navadno le po 3% ponemčenih in poitalijancem Slovanov. Večina Slovencev in Hrvatov so kmetovalci, le oni od istrskega in dalmatinskega obrežja so mornarji in sicer najbolj v Evropi. Tretjina teh naseljencev so analfabeti in skoraj vsi so katoliki. Oni so mirni, pošteni ljudje. Med njimi ni temperenčnikov, toda tudi le malo pijancev.

Slab zaslužek je glavni vzrok izseljevanja. Ljudstvo se preživlja večinoma s sočivjem, koruzo fitolom, krompirjem itd.; meso si zamorejo v Avstriji privoščiti le ob nedeljah in praznikih. — V Zed. državah živi bivši Avstrijci pošljejo vsako leto domov najmanj 50.000.000 kron. Tekom zadnjih let se je iz južne Avstrije izselilo pol milijona delavcev, vsled česar so se tamonjni delavci tako podražili, da se tovarnarji in farmerji pritožujejo radi pomanjkanja delavcev. Ker pa delavska in delodajalska stranka izdatno vplivata na vlado, bo vlada kolikor mogoče omejila izseljevanje.

Trst ni luka za izseljevanje, toda v kratkem se bode pričelo izseljevanje tudi preko Trsta.

Za povečanje nemškega ladjevja se zdaj pridno agitira od nemške mornariške zveze.

Nedavno na nekem shodu v Draždanih je bilo sklenjeno, da se takoj začne z veliko agitacijo za znatno povečanje nemškega brodogoja. — General Klim je v svojem poročilu poudarjal, da morajo do leta 1912. biti izgotovljena tri moderna dvovratna brodogoja, obstoječa iz linjskih ladij poleg pripadajočih velikih in malih križaric. Pokrovitelj nemške mornariške zveze je brat nemškega cesarja.

Rusko-japonska vojska.

Praske mej predstražami na reki Jalu.

Najrazličnejša poročila prihajajo od bregov reke Jalu. Z gotovostjo se more iz teh poročil posneti samo, da je mnogo Rusov še v Koreji. Vesti o velikih bojih ob reki Jalu sedaj pač še ne bodo resnične. Priobčujemo vsa došla nam poročila, prepuščajoč sodbo čitateljem.

Petrograd, 23. aprila. (Uradno.) Namestnik Aleksejev je brzojavil včeraj carju Nikolaju: Rekognosciranja na reki Jalu so dognala, da zbirajo Japonci severno od mesta Vidšu znatne vojne sile, menda celo divizijo ter da zbirajo čete tudi v Vidšu, odkoder je odstranjeno korejsko prebivalstvo. Poroča se o prevažanju tovorov, ki so podobni mostovom na dolnih. Nasproti otoku Mabikha so ubili naši ogledniki dva japonska ogleduha, od katerih je bil eden, kakor je bilo videti, častnik. Naši ogledniki so več dni rekognoscirali na levem bregu reke Jalu ter so se prepričali, da je južno od reke Pomakhua le malo japonske vojske, a Japonci napravljajo pa tam dolne. Tje se je podal naš rekognoscirski oddelek, sestojec iz 2 častnikov in 32 vojakov. Japonci so ga zapazili in v nastalem spopadu so bili ubiti trije vojaki. Stabni stotnik Smejzina in 11 vojakov je bilo težko, poročnik Puškin in 4 vojaki pa lahko ranjeni. Pod varstvom dveh topov se je oddelek umaknil nazaj na naše obrežje.

London, 23. aprila. Reuterjev urad je poročal iz Ščula 19. t. m.: Kakor se tukaj sodi, ne prekorači japonska vojska do 30. t. m. reke Jalu. Do tedaj se delajo priprave, da izvrši prekoračenje na treh krajih. Dne 13. t. m. je šla druga japonska vojna iz Japonske. Namenjena je baje proti Port Arturu. Druge čete se izkrcajo na mandžurskem obrežju pri Takušanu ali Tantungau ter pojdejo proti Liaojangu. Gardna divizija, broječa 16.000 mož, pod generalom Inouye, pojde prva v boj. V bodoče bosta baje Kuiliendeng in Vidšu središči za japonsko vojsko v Koreji.

Ščul, 23. aprila. Vesti o večjem boju ob reki Jalu se ne potrjujejo, pač pa se

vedno vrše manji boji prednjih straž. Ruski oddelki, kise okolu Gensana, so razdrli v Sičngđinu japonski konzulat in korejsko colniško hišo. Na brzojavni urad so streljali. Japonci menijo, da so Rusi šli nato proti severu in da bode japonsko brodogoja na vzhodnem obrežju nadaljne take operacije Rusov preprečilo.

London, 24. aprila. »Daily Chronicle« poroča iz Šanghaja, da so se japonske čete izkrcale za zahodno od reke Jalu. Rusi se koncentrirajo pri Finghvangđongu, 40 milj dalje severno-zahodno. Iz Tokia je dobil »Standard« poročilo, da se ruske čete na severo vzhodu Koreje pomikajo hitro nazaj proti reki Tumen. »Daily Express« pa poroča, da so Rusi Songhit (?) požgali, nakar so prodrli do Fuhkem-a in ta kraj zavzeli. Ta oddelek ruske armade je močan 5000 mož in hoče Japonce sa hrptom vznemirjati, dočim Rusi na zahodni strani pripravljajo invazijo v večji množini.

Dunaj, 24. aprila. Vesti nekaterih angleških listov, da bi bila prva japonska armada reko Jalu neovirano že prekoračila, so neresnične.

Milan, 24. aprila. »Corriere della Sera« poroča iz Tokia, da je doslej 100.000 japonskih vojakov na Koreji: 80.000 na severo zahodni strani, 20.000 na severo-vzhodni strani. V južnih japonskih lukah je pripravljenih 76 transportnih ladij s 60.000 možmi, ki so določeni, da se izkrcajo na poluotoku Liaotung in napadejo Port Artur. Mobilizacijsko povelje za nadaljnih 120.000 mož je izdano. Tekom šestih tednov bo Japonska imela 180.000 mož na bojišču.

Petrograd, 24. aprila. Uradno se poroča, da je bilo 22. t. m. ob Jalu vse mirno. Dne 21. t. m. se je vršil boj med ruskim ogleduškim oddelkom in Japonci. Streljalo se je na zelo majhno daljavo, ker so se ruski čolni približali korejskemu obrežju reke Jalu. Naši strelci so potopili eno sovražnih ladij, ki so skušale ruskim čolnom zapreti povratek. Stabni kapitan Smejzyn, ki je bil v tem boju ranjen, je umrl.

Prehitra poročila.

Kako so japonska poročila hitela s svojimi željami — daleč pred resničnimi dogodki glede prevažanja, priča tudi nastopno dejstvo. Par dni po katastrofi Petropavlovska so javljala poročila iz Sanhajkvana in Cifu-a, da se je vozilo mimo Port Arturja v zaliv Liaotauski do sto japonskih transportnih ladij, spremljanih od vojnih ladij, z vojaštvom, ki se izkrcuje blizu Niudvanga na zapadnem obrežju polotoka Liautung. Sedaj pa javljajo ista japonska poročila, da Japonci tam kaj še le merijo morje in iščejo mesta, kjer bi se mogli izkrcati. Onih 100 transportnih ladij je torej plulo le v bujni fantaziji japonskih korespondentov.

Iz Japonske prihajajo nadaljne smiljive vesti. Sedaj javljajo iz Tokia o nekem zborovanju »naprednih Japoncev«, na katerem je sklicatelj napadal vlado in izvajal, da naj se japonski narod pripravi za plačevanje velikega narodnega davka — po vojni!!

Ruske izjave.

Petrograd 23. aprila. »Svjet« je priobčil z ozirom na vesti o angleškem posredovanju v ruski-japonski vojni članek, ki zaključuje: Rusija ni nikdar potrebovala pomoči, čeravno je drugim pomagala. Rusija ne zahteva pomoči in nobenega posredovanja. Za Rusijo ima važnost: samo beseda carjeva.

Petrograd 23. aprila. V brzojavki na Aleksejeva je označil car boj z Japonsko s sledečimi besedami: Ta boj ima končno zagotoviti rusko premoč na obalah Tihega Oceana. Da dosežemo ta namen, je neobhodno potrebno, da popolnoma premagamo Japonsko ter jo primoramo, da se končno podvrže ter se jej tako odvzame možnost na eventualna vojaška pustolovstva. Ako ne postopamo tako, zgubili bomo na vztoku vsak ugled, tudi če zmagamo. Sedanja vojna se zamore povzeti v sledeča vprašanja: Kdo bo imel vremoč na azijski obali Tihega oceana, Rusija ali Japan? Nemogoče je to premoč deliti oziroma se o tem sporazumeti. Posredovanje bi samo škodilo ugledu in časti Rusije in je torej nemogoče.

Aleksejev o pogibli »Strašnega« in »Petropavlovska«.

Generalni adjutant Aleksejev je poslal carju obširnejše poročilo o bojih pri Port Arturu. Iz tega poročila je razvidno, da se je »Strašni« pogubil vsled neprevidne zmote. V temi je namreč zamenjal štiri japonske torpedovke za ruske in se jim je zaupno približal, prijateljsko menjajoč z njimi signale. Ko je spoznal zmoto, je bilo že prepozno. »Bajan« mu je šel na pomoč, a predno ga je dočel, se je že dogodila na »Strašnem« eksplozija, vsled katere je utonil. »Bajan« je spustil rešilne čolne, a posrečilo se mu je rešiti samo pet ljudi, ki so še plavali. Ko je spravil te na krov, se je moral pa že braniti proti šestim torpedovkam. »Bajan«

je bil zadet od mnogih strelcov, a se je vendar pozneje brez poškodb vrnil v pristanišče.

Pogubo »Petropavlovsk« popisuje poročilo Aleksejeva tako: Ob 9. uri 43 minut se je dogodila eksplozija na desni strani ladje, takoj nato druga pod mostičem, ki je bila močnejša, z gostim in ozkim stolpom rumeno-zelenega dima. Fokni jambor? mostič in stolp so pri tem zleteli v zrak. Oklopna se je nagnila na desno stran, krmilo se je vzdignilo, in vijak se je sukaj v zraku. Prej nego v dveh minutah, ves obdan od plamena, je »Petropavlovsk« utonil, pogreznivši se z nosom v morje.

Razglas Aleksejeva.

Petrograd, 23. aprila. Namestnik Aleksejev je izdal razglas, da bodo Rusi zaplenili vse nevtralne parnike, ki plovejo v bližini kvangtunškega obrežja ali v obsegu ruskih vojnih operacij, in imajo pri sebi priprave za brezžično telegrafijo, in na katerih se nahajajo korespondenti, ki obveščajo sovražnika. Z njimi se bo postopalo kot s sovražnimi vohuni. To se dá na znanje ruskim zastopnikom v inozemstvu, da te sporečé tujim vladam.

V 40 dneh prične Kuropatkin glavne operacije.

Kuropatkin baje prične z glavnimi operacijami šele tedaj, ko bo imel v Mandžuriji zbranih 400.000 mož. Doslej imaje baje ondi Rusi zbranih 240.000 mož, nekateri trdijo celo 300.000. Ker vsak dan pride na bojišče 4000 Rusov, bo približno v 40 dneh imel Kuropatkin na bojišču zadostno vojaštva za velike svoje namene.

Rusko posojilo.

Dunaj, 24. aprila. V Petrogradu so mej francoskimi bankirji in rusko vlado končana pogajanja. Rusija najame v vojne svrhe 800 milijonov frankov posojila.

Ruski car na bojišču.

Berolin, 24. aprila. »Post« poroča iz Petrograda: »Potovanje carja na bojišče je gotova stvar. Cas odpotovanja pa je odvisen od koncentracije Kuropatkinove armade. Šele ko bo koncentracija končana ter bo pričakovati ofenzive, bo Nikolaj II. nastopil do daljnje potovanja. To se bo pa težko zgodilo pred mesecem julijem. Car ne bo izročil vlade v nobene druge roke za časa svoje odsotnosti.

Japonske želje.

Neki japonski državnik, skoro gotovo marki Ito, je dejal, da Japonci nočejo vojske voditi do skrajnosti. Zguba okoli dveh milijonov funtov na teden je strašno breme za mlado in ne prebogato Japonsko. Japonci hočejo odstraniti samo grožnjo, da bi Rusija gospodovala nad vsem azijskim vzhodom. Zato hočejo Japonci najprej uničiti rusko moč na morju, potem zavzeti Port Artur in Vladivostok, in nato napraviti v Koreji take utrdbe, da jo bo Rusom nemogoče zavzeti; na Koreji si, ne bodo mogli priboriti niti koščeka zemlje. Ko bodo to storili, bodo Japonci pripravljani na pegajanja, prej pa ne. — To je jako oblastna izjava. Japonci bodo morali pač prej prositi Ruse milosti, predno izvrše te načrte.

Na morju.

Sanghai, 23. aprila. Včeraj so 30 milj južno od Clifford otokov (80 angleških morskih milj južozahodno od Čemulpo) opazili 12 japonskih ladij, ki niso imele luči in so vozile proti severu, skoro gotovo proti poluotoku Liaotung.

London, 23. aprila. Iz Čifu je dobil list »Daily Express« poročilo, da Japonci s poizkusi izkrcavanja izvršujejo navidezne manevre, dočim se v resnici hočejo izkrcati v Talien — zalivu in pri Kinkavu.

Port Artur.

Ne preide teden, da se ne bi vsaj enkrat ali dvakrat sporočalo, da je Port Artur padel. Zdaj se glasi, da se je trdnjava udala, in zopet, da so jo sovražniki z naskokom vzeli. Za enkrat ni vzroka, da bi se moglo govoriti o tem dogodku. Rusi bi se le v tem slučaju udali, da jim zmanjka živih ali streljiva. Ali ruska vojna uprava je v dveh in pol meseca imela dovolj časa, da je Port Artur založila, saj ta čas ni bila železniška zveza niti za hip pretrgana. Da bi Port Artur padel, bi morali Japonci prej mesto na suhem okleniti in s topovi napasti obkope, a do danes še niti eden japonski vojak ni stopil na suho na Kvantungškem polotoku.

Za obleganje pa niso dosti le čete, temveč je tudi treba težkih topov, streljiva in drugega materijala. Morajo biti prestavljene baterije, topovi v primerno pozicijo, kar je zelo dolgotrajno in zamudno delo, ako se pomisli, da se mora ves materijal prepeljati iz Japonske. V ta namen se morajo večkrat celo zgraditi posebne železnice. Nasipi pred Port Arturjem so razen tega gotovo nepristopni in bi bilo treba poprej odstraniti vse

ovire, predno bi japonske kroglice mogle izdatno škodovati. Gotovo je torej, da bi pretekli tedni in meseci, predno bi se morda Japoncem posrečilo, udrjeti v Port Artur, ako poprej ukrenejo vse dalekosežne priprave, katerih pa zdaj še niti začeli niso.

Razna poročila.

Arhangelsk, 23. aprila. (Ruska brzojavna agentura.) Došlo je poročilo, da sta blizu Vologde na železnici aretovana dva Japonca. Našli so pri njih našt štiri Arhangelskega in Soloveckijevega samostana.

London, 23. aprila. Glasom poročila iz New Yorka pregledujejo ruski agentje vse ladjedelnice, da nakupijo vojnih ladij in križark.

Petrograd, 24. aprila. Uradni »Journal de Saint Petersburg« pravi, da je nemški cesar ponudil ruskemu carju podporo nemškega brodogoja, ki je v Rumenu morju.

London, 24. aprila. Japonska ima na razpolago za vzgledniško službo 20.000 mož, ki so pripravljani žrtvovati življenje za domovino.

Petrograd, 24. aprila. Baltiško rusko brodogoja bo oboroženo in pripravljeno za odhod do 15. julija. Do sedaj je pristo voljnih darov za pomnožitev ruskega brodogoja nabranih 12 milijonov rubljev.

Kolin, 23. aprila. Iz Kitajske prihajajo vedno vznemirljivejša poročila. Kitajska vlada simpatizira z Japonsko. Mongolci dobivajo od Japoncev puške. Na severu Kitajske je posebno napeto. Tudi v raznih delih Kitajske so veliki nemiri.

Pariz, 23. marca. Poročilo namestnika Aleksejeva, da je bil en ruski poročnik in 28 mornarjev pri polaganju podmorskih min ubitih, vzbuja tu mnogovrstne dvome. Meni se, da je dobil poročnik naročilo, iskati podmorske mine, in da je pri tem njegova šalupa zadela od japonske mine.

Moskva, 24. aprila. Huda bojevitost se je polastila naše šolske mladine. Več sto šolarjev je oboroženih skrivaj pobegnilo z doma na bojišče. Tri brate so našli pred kratkim na mejni postaji Čeljabinsk skrite v nekem v Sibirijo odhajajočem vozu za blago. Do Čeljabinska so prišli večinoma peš. Neki 11letni deček je zašel na neko z žitom obloženo ladjo, od katere je mislil, da odpluje v Port Artur.

Štajerske novice.

š Duhovniške spremembe. Prestavljeni so š. g. kaplani: Fortunat Končan iz Trbovelj na Laško; Jožef Trafenik ostane kot kaplan v Loki; Jakob Rabuza iz Loke v Trbovlje.

š Promoviran je bil v soboto na graški univerzi doktorjem filozofije profesor g. Karol Verstovšek.

š Preganjanje slovenskih uradnikov. Od mariborskega okrajnega glavarstva je prestavljen skoro edini uradnik, ki je bil zmocen slovenskega poslovanja s strankami, davčni praktikant M. Merčun. Na njegovo mesto pride neki — Nemec. Tako dosledno izpodrivajo slovenske uradnike iz Spodnje Štajerske.

š Umrl je v Vojniku g. Jožef Sanderly. »Deutsche Wacht« piha na g. župnika Voduseka, ker je na grobu molil slovenski. — V Celju je pa umrl hišni posestnik Sam. Payer.

š Strela je udarila v petek v hišo obrtnika Novaka v Gerjah. Strela je zidovje poskodovala, zažgala pa ni.

š Nevihita. Iz Vidma ob Savi, 23. aprila. Danes ob pol 4. uri popoldne nastala je grozna nevihta s točo. Gromelo je in treskalo, da je bilo človeka groza. Ker je trta že zelo pognala, je že nekaj škode. Tudi na drevju se pozna, ker je sedaj vse v najlepšem cvetju.

Koroške novice.

k Nagloma umrl je v Celovcu črko-stavec gospod Andrej Semrajc, star 63 let. Zadela ga je kap. — Gostilničarka v Zajzeri, gospa Barbara Vedam, je umrla.

k Aretirani pismonoša. Iz Trbiža poročajo: Pismonoša Andreja Walza so aretirali, ker je poneveril raznim strankam 250 kron.

k Laški delavci. Iz Pontafija se poroča, da se je ondi mimo peljalo letos iz Italije 50.000 laških delavcev. To število bo letos še gotovo narastlo na 60.000.

k Umesten občinski sklep. Občinski odbor v Weisensteinu je sklenil, prepovedati otrokom pod 14. letom nastopati na plesiščih in udeležbo pri straženju mrličev, pri katerem se tudi ne sme udeležnikom dajati opojnih pijač in tudi ne čaja. Pojedine, katere nekateri prirejajo ob smrti svojih sorodnikov, je občinski odbor tudi popolnoma prepovedal.

k Samomor radi izgubljene pravde. Pri Beljaku se je ustrelil najemnik Schöffmannovega posestva, Peter Edlinger, radi neke izgubljene pravde.

k Nož v trebuh radi cigarete. Pri beljaški tovarni stekla opozoril je čevljarški pomočnik Gustav Einöder vajenca Fr. Fortunata na prepoved kajenja. Francu Fortunatu se je to tako za malo zdelo, da bi ne smel kaditi cigarete, da je Einöderju zasadil nož v trebuh. Einöderja so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico, kjer bo skoro gotovo umrl.

k Uboj. Zidarskega polirja Janeza Resmana od Sv. Trojice so fantje v prepiru zaklali. Umrl je na nekem vrtu, kamor se je privlekel. Izkrvavel je iz treh ran.

Primorske novice.

p Volivna pravica duhovnikov v Trstu. Značilno je, da dosedaj v Trstu za obč. volitve ni imel v Trstu razun župnikov, katehetov in doktorjev sv. pisma noben drugi duhovnik volivne pravice. Šele zadnje dni je bilo vpisanih 45 duhovnikov v volilne liste.

p Umrla je na Rojcah pri Gorici 17letna Katarina Blažičica.

p Stara samomorilka. V Bračanu živi 75letna Ana Voska. Ko je šla v tork njena hči v mesnico, je sklenila starka storiti konec svojemu življenju. Najprej si je ovila vrat z ruto, kolikor je mogla, potem pa se je vrgla skozi okno iz prvega nadstropja. Vzdignila jo je s tal gospa Jakončičeva, ko je šla baš mimo. Sodil se na razne vzroke, zakaj bi bila starka to storila, ali najverjetnejši vzrok je beda pa pelagra s svojimi posledicami.

p Radi nesrečne ljubezni v smrt. Kakor poročajo iz Gradišča, se je zastrupila v Pulju Livija Turolo, poštna manipulantinja, radi »nesrečne ljubezni«. Doma je bila iz Gradišča.

p Umrla je v Trstu gospa Ana Mahnič, soproga g. Ivana Mahniča. Pogreb je bil včeraj v Dekanih.

p Za prihodnje občinske volitve v Trstu. »Societá politica popolare« pošilja dalje reklamacije dan za dnem. V četrtek je predložila reklamacijo, s katero se je zahtevalo naj se 147 častnikov vpiše med volilce III. razreda. (Na te reklamacije menda tudi vlagateljji sami niso resno mislili.) Dvajsetorica železničarjev zahteva, da bodo zapisani v tretji razred. Gospod dr. Rybár je vložil 14 reklamacij za volilce v okolici. V petek pa je gori omenjeno društvo reklamiralo volilno pravico v III. razredu za 484 finančnih stražnikov v. Neki volilec je zahteval, naj se 8 pisarniških pomočnikov okrajnega sodišča vpiše med volilce III. razreda.

p Blagoslovljenje luteranske cerkve v Opatiji. V soboto je bila blagoslovljena luteranska cerkev, ki je bila zgrajena pod protektoratom velikega vojvode Luksemburškega. Cerkev se nahaja v občini Veprinac ter je namenjena za luteranske goste opatijske. Blagoslovljenju je prisostvoval švedski kralj, veliki vojvoda luksemburški s soprogo, odposlanci oblastnih in mnogo gostov. Slavnostni govor je imel župnik Zimmerman z Dunaja. Pastor se je spominjal v molitvi dvojice luksemburške, ki je obhajala danes obletnico svoje poroke in znatnih darov za gradnjo cerkve cesarja Fran Josipa I.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. aprila

Petdesetletnica poroke našega cesarja. Dne 24. aprila l. 1854. se je vršila poroka cesarja Frančiška Jožefa z bavarsko princezino Elizabeto. Cesar je dan petdesetletnice svojo poroko preživel v krogu svoje družine. Cesar je šel včeraj dopoldne v raket pri co. kapucinih na Dunaju ter je položil na krsto cesarice moder šopek. Opravil je ob krsti tiho molitev.

»Slovenski Narod« proti delavcem hujska dan na dan. Ne samo pri gibanju tobačnega delavstva, tudi pri stavki na Jesenicah je popolnoma na strani naših narodnih nasprotnikov. Ta umazani list stoji na stališču, da bi delavstvo mirno moralo še dalje prenašati prikrajševanja in surove psovk e. Za one, ki delavstvo psujejo, nima grajalne besede, ampak odprl jim je svoje predale, da v njih pišejo proti delavstvu. G. Luckmann se jako moti, ako misli, da bo z »Narodovim« papirjem položaj kaj spremenil. — Gg. okoli »Naroda« pa pozivamo, naj vendar skličejo javen shod v Ljubljani in naj nam pokažejo tiste »slovenske rodoljube«, ki se z njihovim hujskanjem proti domačemu delavstvu strinjajo. Na dan s tisto plitvo »inteligenco«, ki delavstvo zaničuje!

Stavka na Javorniku in odbor »Katoliškega slovenskega društva« za radovljiški okraj. Prejeli smo na

slednjo izjavo: Odbor »Katol. slov. društva« za radovljiški okraj izraža stavkujočim delavcem na Javorniku svoje iskrene simpatije. Naj isti le možato vstrajajo v boju za svoje opravičene zahteve ter naj bodo prepričani, da imajo v 900 društvenih članih močno oporo. Živela organizacija delavskih stanov pod zastavo krščanske pravičnosti! — Za odbor »Katol. slovenskega društva« za radovljiški okraj: J. Vurnik, predsednik; J. Ažman podpredsednik; Matija Mrak, tajnik; Janez Burja, odbornik.

»Slovenski Narod« v službi naših narodnih nasprotnikov na Koroškem.

Celovški »Mir« piše: V »Slov. Narodu« z dne 13. t. m. objavlja nekdo iz Celovca neresničen članek o našem nameravanem zborovanju in ustanovitvi »Slovenskega krščansko socialnega delav. društva«. Na dotične neosnovane napade odgovorjamo sledeče: Dne 20. svečana se je zbrala natančno 39 delavcev, a ne »do 50«. Takrat se nismo zedinili za ime »Slovensko delavsko društvo«, ampak vsi delavci so enoglasno pritrdili imenu »Slovensko krščansko-socialno društvo v Celovcu«, tudi navzoči socialni demokrat ni temu oporekal. Pravila so se tedaj določno sestavila na slovensko krščansko socialni podlagi in se ni niti ime niti kaj drugega do dne 10. t. m. spreminjalo. Č. g. V. Podgorc torej ni mogel še le dne 10. t. m. izjaviti, da se društvo sme le pod tem imenom osnovati; kajti dne 20. svečana, ko se je določila oblika imena, omenjeni gospod ni ničesar vedel o nameravanem društvu. Dne 10. t. m. ni bilo navzočih »blizu 80 slovenskih delavcev«, temveč kakih 50. Sklicali smo shod po § 2. zato, ker smo preje slišali, da nam ga hočejo socialni demokrati preprediti in nam tako dobro stvar že v začetku pokopati. To je bil njihov namen, to so pokazali dne 10. t. m. Ob enem pa smo se zbrali v gostilni, kamor ima vsakdo vstop, in ravno na ta način smo hoteli s paragrafom 2. doseči, da bi ne došli drugi nepoklicani gostje. — V »Slov. Narodu« trdi dopisnik, da hočejo imeti delavci društvo, osnovano na slovensko narodni, in ne na klerikalni podlagi. Da to ni res, imamo sledeče dokaze: 1. Vodja nepovabljenih socialnih demokratov je dne 10. t. m. ob sklepu svojega nagovora odločno in slovesno zaklical: »Živela socialna demokracija«, in socialna demokracija vendar noče poznati narodnosti; 2. so bili med nami tudi nemškutarji; 3. so govorili z unaj sobe nemško; 4. so vpili nekateri »heil!«; 5. napadajo v »Slov. Narodu« gospoda dr. Brejca, ki je vendar že toliko se potegoval za narodno stvar na Koroškem; 6. napadajo tudi razne duhovnike, kateri so skoro izključni branitelji našega naroda na Koroškem. To so nepobitni dokazi. — Bahajo se, da hočejo korakati le pod belo-modro rdečo zastavo, kar pa ne more biti resnično iz zgoraj navedenih dokazov. Njihova narodnost je le pesek v oči slovenskim delavcem, da bi jih zapeljali. Izjavljamo, da tudi mi nočemo društva na »klerikalni« podlagi (saj taka nikjer ne obstoji), ampak na verski in narodni podlagi; oboje smo dobili od Boga. Končno ni res, da bi bili ostali po odhodu socijev štiri duhovniki; ostali so trije, ker štirih sploh ni bilo; tudi niso ostali samo »trije kimovci«, ampak okrog dvajset vrlih delavcev in dva sojisa. Tako je bilo v resnici in nič drugače! — »Narod« se je torej zopet vsedel na lim našim narodnim zastopnikom. V tem oziru gospoda pri »Narodu« res »vstrajno deluje«.

»Slovenska zveza« je sklenila, da vložijo v drž. zboru več nujnih predlogov in interpelacij glede zadnje odredbe naučnega ministra, ki prepoveduje državnim uradnikom brez dovoljenja svojih predpostavljanih študirati na visokih šolah, in dalje glede reguliranja več dunajskih tehnikov.

Vlada in Slovenci. »Vsenemški korespondenc« se iz Celja brzojavlja, da je vlada pripravljena izpolniti celo vrsto slovenskih želj na političnem in administrativnem polju. Ker je vlada že dala dvema slovenskima kmetoma volilno pravico v kuriji veleposestnikov, ki je do zdaj nista imela, je upanje Nemcev, da si pridobe ta okrajni

zastop, skoraj prazno. Dalje je vlada obljubila slovenskim voditeljem, da izda novo odredbo za koroška sodišča v smislu od d. r. B r e j c a zastopanih želj slovenskih, in dalje, da se na Kranjskem dim preje stavi v pokoj deželni predsednik baron Hein. To ravnanje vlade, vsled katerega je tudi doslej v nemških rokah se nahajajoči celjski mandat v nevarnosti, bo povod od vsenemške strani uprizorjene akcije v parlamentu. — Namen take pisave je popolnoma prozoren in hoče ostrašiti vlado, ako bi v istini hotela izpolniti katero pravičnih težanj slovenskih.

Soc.-demokratska tiskarna. „Rdeči Prapor“ objavlja poziv k izredni strankarski konferenci dne 12. majnika v Ljubljani, na kateri se bodo pogovarjali o ustanovitvi soc.-demokratske tiskarne v Ljubljani. Od vsakega sodruga zahtevajo v ta namen takoj po eno krono. Se več bodo seveda še zahtevali.

Vojaške vesti. Prestavljeni so stotnik 1. razreda g. Friderik Kavčič od pešpolka št. 14. k pešpolku št. 17; stotnik 1. razreda g. Filip Gheri od pešpolka št. 70 k pešpolku št. 17; nadporočnik g. Viljem Marzzollini od pešpolka št. 71 k pešpolku št. 7; poročnik g. Gvido Jelovšek od pešpolka št. 64 k pešpolku št. 97.

— **Poročil** se je zdravnik v tukajšnji bolnišnici, g. dr. Karba, s hčerko kamniškega župana, g. Močnika. — Trgovec specerijskega blaga, g. Franc Pirnat, se bo poročil z gospodično Ivano Grapar.

— **Iz Zagreba** se poroča, da je bil radi znanih hrvaških nemirov preteklega leta obsojeni bogoslovec Fran Skrinjar v soboto izpuščen iz zapora. Prijatelji so mu priredili srčno ovacijo. — G. Korenič je odložil uredništvo »Katoliškega lista«.

— **Odlikovanje.** Cesar je dovolil, da sme stavbinski podjetnik g. Baptist Ravagni v Bohinjski Beli sprejeti red italijске krone.

— **Lovska sreča.** Pretekli ponedeljek je soproga notarja g. Lenčka iz Skofje Loke pol ure daleč od mesta ustrelila divjega petelina.

— **Napad.** Včeraj zvečer nastal je v Korbarjevi gostilni v Hrušici prepir mej posestnikom Andrejem Dežmanom in posestnikom sinom Matijem Drašlerjem. Ko je Dežman zapustil gostilno, podal se je Drašler za njim in zunaj na cesti sunil ga je dvakrat z nožem v desno stran prsi in mu prizadjal težko poškodbo. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico.

— **Kranjsko društvo za varstvo živali.** Društveni člani kakor tudi posestniki vrtov se opozarjajo, da ima »Kranjsko društvo za varstvo živali« še kakih 150 komadov gnezdišč na razpolago. Gnezdišnice se dobe brezplačno pri društvenem odborniku gospodu Schulzu, muzealnemu asistentu v Ljubljani. Ker so ptičji pričetki gnezdit, je skrajni čas, da se hišice razobesijo po dravju.

— **Občni zbor društva za varstvo živali.** Pri občnem zboru so bili v društveni odbor namesto odstopivših, oziroma po društvenih pravilih izžrebanih članov od bora voljeni: gospe: Alcinda Martetachlagger, Hedviga Subic, Marija Ban; gospodje: Ferdinand Schulz, Fran Podgoršek, Peter pl. Radics, Karol Josip Hamann, Avgust Neumaier, vsi v Ljubljani, ter Richard Schrey v Lescah, Fran Rant v Radečah pri Zidanem mostu in dr. Ivan Podnebšek v Novem mestu.

— **Vedno nepredvidni rojaki.** Iz Amerike poročajo: Rojak Ivan Keržičnik iz Iron Mountain, Mich., je bil med vožnjo od tam do Cikage, Ill., olajšan za lepih in težko zasluženih 300 dolarjev. Z njim se je vozil fino oblečen lopov s poma gačem; oba sta dobro vedela, da ima Keržičnik okoli 500 dolarjev pri sebi. Predno so v Cikago dospeli, pričel mu je fini lopov ponujati drobiž, češ, da ga ima preveč; lahkoverni rojak se spusti v »barantijo« in je dobil za 300 dolarjev le 39 dolarjev. Lopov mu je od jedne strani naštel 30 desetakov, rojak sam tudi, potem mu jih je še enkrat »štel«, a obrnil kupček in naštel 29 po en dolar in na vrh pritisnil desetak. Keržičnik pa je to lepo spravil, ne da bi se še enkrat preveril. Vobče je pa kaznjiva bedarija, da se rojaki na potu, bodisi v železnici, salonih ali na cestah, spuščajo z neznanimi v katerokoli kupčijo ali »menjavo«; vedno so oškodovani, ali vsi opomni in svarila ne izdajo nič. — Rojak Jože Lesjak iz Braddocka, Pa., je dne 6. t. mes. došel v New York, da se domu odpelje. V neki ulici ga je vjel lopov in mu »stotak« prodal za 40 dolarjev. Stotak ni bil za nič, bil konfederiran, ali pristni so bili štirje desetaki. Tako dejanje je celo kaznjivo, ker najden denar se ne sme deliti, niti kupo-

vati, ampak izročiti policiji, ukradeni pa še manj, ker se s tem lopovom daje potuho. Kdor ukradene ali najdene stvari prikriva, ali pomaga prikrivati, spada kazni; take ljudi pa njih požrešnost kaznuje. Vsakdo ve, da ne more dati dober, pošteno zaslužen desetak za manj nego deset dolarjev, in ako to stori, da ga da ceneje, ni pri pravi pameti ali pa ima lumparijo v mislih. Na potovanju je biti trezen ter se z nikomur drugim ne podajati v kupčijo ali barantijo, razven ako ga dobro pozna.

— **Srečne efektne loterije na Vidmu** (Stajersko) se dobivajo po 1 krono. Dobitkov je 2500. Čisti iznos je odločen za poravnavo stroškov za tamošnje novo šolsko poslopje.

— **Islet vseh dekliških Marijinih družb iz kamniške dekanije na Smarنو goru** ni, kakor je v zadnjem »Domoljubu« po tiskovni pomoti naznanjeno dne 7. maja, ampak dne 2. maja.

— **Za pogorelce na Pristavi,** župnije Podgrad, so dosedaj darovali: Visokorodni gospod okrajni glavar baron Rechbach 22 K, g. dr. Karol Slanc dva voza mrve, g. Jakše in g. Windischer iz Kandije vask po en voz mrve, gđc. Perkotova in Jelenčeva ste nabrali velik zavoji razne obleke, č. g. Matija Kastelic, semeniški podvodja, 20 K, č. g. župnik Virant 11 K, č. gospod župnik v pok. Jožef Jereb 6 K, slavna pošojilnica in hranilnica v Kandiji 100 K, č. g. župnik Matija Novak 10 K. Vsem darovalcem prizrčna hvala. — Zupni urad Podgradom.

— **Iz Kranjske gore** V četrtek, 28. t. m., je v Kranjski gori mesečna konferenca sodalitatis C. J.

— **Strela** je udarila dne 23. t. m. popoldne ob 3. uri pri hudi nevhiti v Cajnarje v kozolec v Mekinjah. Ljudje so takoj prhiteli in pogasili ogenj.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske občinske volitve. Danes je volil tretji razred. Volivcev je v tem razredu 2338. Dobila sta skupno s pooblastili Jos. Kozak 315 glasov, Mali 305 glasov. Engelbert Franchetti je dobil 6 glasov, Dr. Ravnikar 5 glasov, Maček in Sluga po 2 glasova. Nekaj glasov je bilo še razcepljenih.

Ogenj. V Drelsetovi delavnici na Lončarski stezi št. 2 so se včeraj pri peči vžgala drva in začela goriti. Ogenj so pravočasno opazili in poklicali požarno brambo, ki je ogenj takoj pogasila. Škode je okoli 600 K. — Prodajalka tobaka Marija Smerdel, stanujoča na Dunajski cesti št. 29, je danes ob 10. uri ponoči zapazila pred stanovanjem Marije Petričeve, stanujoče v isti hiši, da gorijo smeti v zaboju s plamenom. Prinesla je vode in ogenj pogasila. Ogenj je nastal, ker je Petričeva vrgla med smeti živ pepel.

365 kron izgubljenih. V nedeljo dne 24. t. m. se je med 11. in 12. uro dopoludne na poti Kolodvorska ulica, sv. Petra cesta, čez frančiškanski most, Glavni trg in Stari trg izgubila denarnica z vsebino 365 kron in nekaj drobiža. Pošteni najditelj se prosi, da odda denar pri upravnistvu ali pa na magistratu proti postavni nagradi.

Krščansko-socialna zveza bo imela jutri ob pol 8. zvečer svoje redno javno predavanje v društvenih prostorih. Predaval bo g. prof. dr. Krek. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Ustanova. Za tekoče leto podeliti je pri mestnem magistratu ljubljanskem ustanovo v znesku 200 K, osnovano po občinskem svetu 1879. leta povodom srebrne poroke Njiju Veličanstev. Prošnje za podelitev te ustanove, katero je letos razdeliti med štiri uboge obrtno nadaljevalno šolo obiskujoče učence, lepega vedenja, vložiti je do 10. maja letos potom šolskega ravnateljstva.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je priredilo 17. t. m. jako lepo veselico. Čeprav je sedaj manj ugoden čas za take prireditve, kakor pozimi, je bila vendar dvorana natlačena polna, kar je dokaz, da so društvene veselice jako priljubljene in da ima društvo dosti prijateljev. Pevske točke so bile prednašane gladko in s pravim umevanjem. Gospoda solista sta svoji vlogi vrlo izvršila. S posebno pohvalo je občinstvo sprejelo samospev iz oratorija »Stvarjenje« s spremljevanjem glasovirnih oter, katerega sta prednašala gospoda brata Bajdó. Tamburaški zbor je točno, v popolno zadovoljnost izvajal štiri skladbe. Prav veselimo se lepega napredka mladih tamburašev. Glavna točka vzporeda je bila igra »Mlini pod zemljo« ali »Zadnje ure poganstva v Rimu«. Igra zahteva dobro scenerijo in precej izvežbane igralce, da se doseže primeren učinek. Zadnjo uprizoritev te igre v »Rokodelskem domu« moramo v vsakem oziru pohvaliti. Društvo si je oskrbelo za to igro nove čedne kulise, vsi kostumi — še izvezamemo Saturnijevega — so bili primerni, dobro izbrani, in kar je glavno, vrli igralci so se v značajne nastopaječih oseb — poganov in kristjanov — tako dobro zamislili, da smo dobili jasno sliko zadnjih ur poganstva v Rimu. Izborna

so bili pogojeni zastopniki propalega poganstva Numida (R. Vrančič), Saturnij (J. Peterlin), Askani (J. Ložar) in drugi, kakor tudi zastopniki razsvetelječega krščanstva, zlasti Valent (L. Tomažič). Vsi so tako dobro izvršili svojo nalogo, da smo igro ves čas z zanimanjem spremljali in se veselili, da je bila tako lepa pomenljiva igra tudi dobro, gladko predstavljana.

Bolniško in podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko je povodom včerajšnjega mnogobrojno obiskanega izvanrednega občnega zbora v korist svojim članom sklenilo spremembo društvenih pravil.

Na Nemško se je odpeljalo v soboto ponoči 99 delavcev.

Socialni demokratje in 1. maj. Po mestu so ponoči socialni demokratje raztresli listke, s katerimi vabijo na praznovanje 1. maja. V nedeljo ob 10. uri popoldne bo ljudski shod v kazini, popoldne ob 3. uri veselica na vrtu in v salonu »pri Levu« in zvečer pa veselica v »Puntigamski pivnici« na Turjaškem trgu.

Vol pred avtomobilom. Včeraj je od dolenjske strani privozil Codellijev avtomobil jako — počasi. Pred avtomobilom je bil vprežen vol, ki je vlekel avtomobil nazaj v Ljubljano.

Izseljenci. Včeraj pripeljalo se je iz Amerike 107 oseb, v Ameriko se je odpeljalo 9 oseb.

Zaradi prekopavanja so bile prijete in kaznovane branjevke Jara Bezljaj, Antonija Sternad in Jožeta Jerina.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Po štiridnevni burni razpravi v zadevi kmetijskih društev v Dolenji vasi, Ribnici in Marnbergu pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je v soboto zvečer proglasila razzsodba.

Izmed 17 obtožencev je bilo 9 popolnoma oproščenih, to so namreč udje načelstva kmetijske zadruge v Dolenji vasi, ki so podpisani na bilanci za l. 1902.

Radi zadruge v Dolenji vasi je obsojen revizor Karol Seliškar, češ, da je v bilanco za l. 1902. med aktiva nepravilno postavil vrednost zadolžnic, s katerima so udje načelstva radovoljno pokrili saldo - zgubo tega leta, dalje sta obsojena uda načelstva Franc Oražen in Anton Dejak, vsak na 50 kron globe, ker sta to bilanco vedoma potrdila, bivši poslovodja Jože Žužek je radi raznih sleparij in poneverjenj, ki so povzročile propad zadruge, obsojen na 6 mesecev ječe, bivši ud načelstva Franc Kromar je obsojen na dva meseca ječe radi poneverjenja, ker je iz blagajne izposojeni si znesek 297 kron vrnil šele, ko se je že uvedla sodna preiskava.

V zadevi kmetijskega društva v Ribnici je revizor Karol Seliškar oproščen od onega dela obtožbe, v kojem se mu očita, da med pasivo bilance za l. 1902 ni postavil med postavko »dolg na blagu nezadružnikom« zneska 3500 K, — dotične fakture sta mu načelnik in poslovodja poskrila — in da je v postavki »obresti zadružnih izposojil« iste naznačil le s svoto 430 kron in pri tem izpustil iz l. 1901 zastane neplačane obresti v višjem znesku. Te obresti je Seliškar izračunal na podlagi izročeni mu podatkov; obsojen pa je, da je zavlekel otvoritev konkursa in kljub temu, da mu je bila znana pasiviteta, načelnika opozoril, da bo treba terjatev »Gospodarske zveze« za inventiranje blaga z zneskom 64 K poravnati. Načelstvo je šele tri dni pozneje imelo sejo in sklenilo napoved konkursa. Načelnik Janez Škrabec, ud načelstva Štefan Petek in poslovodja Fran Gabrovšek so obsojeni, prvi na tri tedne strogega zapora, drugi na 14 dni strogega zapora, Gabrovšek na trideset kron globe, ker so revizorju Seliškarku prikriji fakture, Janez Škrabec in Štefan Petek tudi, ker sta potem, ko je bilo društvo že pasivno in je načelstvo sklenilo napoved konkursa, blago pod ceno prodajala in skupilo porabila v plačilo nekaterih dolgov, med njimi nagrada načelniku; revizor Karol Seliškar je načelstvu samo dovolil prodati sprideno blago po nakupni ceni, ne pa tudi skupilo porabiti za nadaljno plačevanje dolgov.

V zadevi kmetijskega društva v Marnbergu je revizor Karol Seliškar obsojen, da je sestavil zapisnik občnega zbora dne 17. avgusta 1902, ki se ni vršil — v resnici je on sestavil le formular za zapisnik o občnem zboru z dnevnim redom »razdružba« brez datuma — in da je v končni bilanci med pasivi izpustil obresti zadružnih izposojil — to je storil na prigovarjanje udov načelstva, ki so v pokrite obresti izposojil zadruge radovoljno žrtvovali svoje obresti — dalje, da je neki menjšni dolg postavil v pasiva med dolg na blagu in ta dolg s tem dal pokriti; da sta dva uda načelstva podpisala zadolžnico za isti znesek, to zadolžnico pa postavil med aktiva — ta zadolžnica za 10.000 kron je deloma plačana, deloma pri-

javljena kot terjatev k zapuščini enega iz med obeh dolžnikov.

Revizor Karol Seliškar je radi tega obsojen na 10 dni zapora.

Prijavila se je takoj ničnostna pritožba, kateri se bode — kot opravičeno upamo — iz pravnih in stvarnih razlogov ugodilo.

Na pristojnem mestu se bode osvetlilo postopanje preiskovalnega sodnika, kojemu je Seliškar že pred občnim zborom zadruge v Dolenji vasi pokazal načrt bilance s postavko »vrednost za dolžnic« med aktivi, a preiskovalni sodnik v tem ni videl nič kaznjivega; istotako postopanje državnega pravnika med razpravo in v končnem govoru.

Izpred deželnega sodišča.

»Se eno zaigrate«; tako je ukazal godcem Anton Mali, tovarniški delavec v Ferjanovi gostilni na Sevi, ko jim je občinski redar ukazal, da naj zaradi protikle policijske ure z igranjem prenehajo; pozval je redar tudi navzoče goste v imenu postave, da naj gostilno ostavijo, kar pa Antonu Maliju ni bilo po volji, kajti zbil je redarju čepico raz glavo, ga porinil iz gostilne in zamahnil proti njemu s steklenico. Ker se je mogel obdolženelec na vse posamezne dogodilje istega večera natanko spominjati, njegov zagovor, da je bil popolnoma pijan, ni odveljal. Sodišče ga je obsodilo na 2 meseca težke ječe. — Divje race so jima dišale. Janez Tič, mlinar v Serjučah, ter Jožef Urbanija, posestnika sin v Pogledu, sta šla po dogovoru dne 3. marca t. l. ob potoku Drtišica na lov, da bi kako raco ustrelila. Ker jima pa ni bila sreča mila, sta iz nevolje Pršetovo zavtornico razdejala. Urbanija je bil obsojen na 14 dni, Tič pa na 8 dni zapora. — K naboru ni prišel Vid Ganoni iz Zapotoka, temveč je meseca februarja 1899 odpotoval v Ameriko, kakor sam pravi, da bi se bil tam kaj prislužil. Obsojen je bil na 4 dni zapora in na 10 K denarne globe.

Iz brzojavk.

Berolin. Odgov. urednika »Woche«, D o b e r t a, je sodišče obsodilo radi izdaje vojaških skrivnosti na 7 dni zapora v trdnjavi. Dobert je priobčil sliko zaporne ograje trdnjave Metz ter nekoliko pojasnilnih besed.

Bari. Nemški cesar se je pripeljal sem. O programu njegovega potovanja se čuje, da bo iz Benetk potoval naravnost domov.

New York. Svetovno razstavo v St. Louisu so otvorili 23. t. m.

L v o v. Tu je umrl vseučiliški profesor dr. Peter Chmielowski, eden najodličnejših poljskih literalnih historikov in kritikov.

Trst. Slavncsti povodom spuščanja v morje nove vojne ladje »Nadvojvoda Friderik«, ki bo 29. t. m., se udeleži nad 40 avstrijskih drž. poslancev.

Dunaj. »Reichspost« poroča iz za nesljivega vira, da bo stolni kapitulat, dr. Albenweisel, imenovan v najkrajšem času knezoškofom v Brixenu.

Dunaj. »Kons. Korr.« poroča, da se je olomuški kapitel takoj od začetka odpovedal za tokrat vsaki izvolitvi na olomuški knezoškofijski sedež, da se na ta način izogne vsakemu razporu, in da je papežu mogoče ukreniti, kar se mu zdi najprimernejše. Vatikan je najprej izbral dr. Bauerja, in tudi ostali cerkveni dostojaveniki so svetovali, naj se on pokliče na knezoškofijski sedež, a papež je delal sporazumno z avstrijskim cesarjem, ki pa tudi ni vedel za boljsega moža, ki naj vodi olomuško nadškofijo.

Marzilja. Radistavke častnikov trgovske mornarice je promet omejen.

Rim. Francoski ministrski predsednik Loubet je došel sem in bil slovesno sprejet.

Pariz. Pri vojnem sodišču v Banesu se je vršila sodna razprava zoper pet častnikov, ki so se upri izpolniti svoje vojaške dolžnosti, ko se je šlo za izgon šolskih bratov v Pleermelu. Bili so obsojeni na štiri meseca ječe.

Belgrad. Kralj je sprejel v avdijenci adjutante in ordonančne častnike, ki so izstopili iz dvorne službe, da se je poslovil od njih.

Lizbona. Volitev za zbornico poslanec je določena za dan 26. maja.

Berolin. V soboto se je vršilo v državnem zboru tretje čitanje državnega proračuna. — Poslanec grof Limburg je obžaloval, da trgovinske pogodbe še niso odpovedane. Finančni minister je odgovoril na to, da se je vse storilo v varstvo nemškega poljedelstva. Posl. Korfanty je obsojal prusko protipoljsko politiko v Gor. Šleziji. Kazal je palico, s katero je učitelj v neki šlezijjski šoli ubijal učencem nemščino v glavo.

Kodanj. Danska vlada je sklenila, da zaključijo državnozbornsko zasedanje, ker predloga glede raznih sprememb v kazenskem zakoniku še ni izdelana in je zdelala ob re-

sen odpor celo v ministru samem, in je postala njena rešitev neverjetna.

Razne stvari.

Ptolemais Sebastopol-Port Artur.

Angleški kralj Richard (1189-99) je v tretji križarski vojski s krščansko armado od 28. avgusta 1189 do 12. julija 1190 oblegal pomorsko trdnjavo Ptolemais (Akkon). Turški sultan Saladin je prišel trdnjavi na pomoč, toda kristijani so po več mesečnem obleganju prebili zidovje in udrli v trdnjavo. Padlo je po poročilih do 120 000 kristijanov in do 140 000 Turkov.

Rusko trdnjavo Sebastopol so združene turška, piemonteška, francoska in angleška armada na suhem kakor tudi na morju oblegale od 17. oktobra 1854 do 8. sept. 1855. Rusi so pri vohu v pristanišče potopili 7 vojnih ladij, da zapro sovražniku vhod. Ruski poveljnik Tottleben je spretno branil trdnjavo. Stolp Malakof je bil nepremagljiv. Sovražnika je bilo do 175 000 mož, Rusov do 150.000. Dne 6. aprila 1855 je gromelo 500 topov; to streljanje je trajalo 14 dni. Toda Rusi so hrabro odbijali vse napade. Dne 7. junija so oblegovanci zgubili do 7000 mož. Dne 19. avg. so zavezniki obrnili proti trdnjavi kar 800 topov, da se je tresla zemlja. Do 5000 Rusov je padlo na nasipih in ulicah. Rusi niso mogli sproti popravljati trdnjave. Dne 8. sept. so Francozi in Angleži naskočili utrdbe. Francoske čete so osvojile vnanje zidovje stolpa Malakova, a notri so se Rusi borili kot Levi. V kratkih urah je padlo okoli 7300 Francozov. Angleži so bili odbiti in so zgubili 2400 mož. Sebastopol se ni mogel več držati. Rusi so zgubili ta dan do 13 000 mož, razstrelili so južne utrdbe, ladje pa poplili. Pri tem obleganju je umrlo do 250 tisoč ljudi, največ vsled kolere. Samo Rusov je bilo pri Sebastopolu pokopanih do 100 000. V Parizu so sklenile države, da Sebastopol ne sme več biti utrjen; toda zadnja leta so Rusi zopet dobro utrdili to mesto, ki je glavna ruska opora ob Črnem morju.

Port Artur pa so Rusi l. 1895 od Kitajcev vzeli v najem ter zgradili močno trdnjavo, v katero se sedaj zaletujejo Japonci. Bližnja bodočnost pokaže, ali bodo Japonci kos tej trdnjavi.

Velikanski vihar. Iz Carruthersville, Mo., v Ameriki poročajo: Kakih 20 milj severno od tukaj opustošil je tornado vso pokrajino. Sedem oseb je bilo usmrtenih. Skoda je velikanska. Brzjavna zveza z imenovano pokrajino je popolnoma pretrgana. V kolikor se o tornadu dosedaj poroča, bilo je 6 oseb usmrtenih.

Petnajstletni morilec svoje matere. Iz Londona se poroča: V Cambridge je vtrlel petnajstletni sin nekega sodnijskega upravitelja svojo mater. Ko se je namreč oče mudil v Londonu, ostala je njegova soproga z dvema mladima hčerama in petnajstletnim sinom na deželi. Po večerji ste rekli deklici, da gresta spat, dočim je rekel deček, da hoče z materjo še nekaj govoriti. Kmalu nato sta slišali deklici strel ter našli svojega brata stoječega poleg materinega trupla. Ko je došla policija, našla je dečka zamišljenega v neki časopis, kakor da bi se ničesar ne prigodilo. Ker so našli v njegovi sobi polno časopisov, v katerih so bili popisani umori, se sumi, da ga je strast posnemanja pripeljala do tega čina. Med dotičnimi popisi je bilo tudi popisano, kako je neki deček zabedel svojo mater.

Milijon za zbirko orožja. Znano zbirko orožja vojvode Dinskega, ki spada k najboljšim zasebnim zbirkam te vrste, je sedaj kupil, kakor se poroča iz Londona, newyorški »Metropolitan Museum of Art« za milijon dolarjev.

Aprilska vročina in solnčne pege. Iz Pariza se poroča: Odlični francoski astronom Albe Moreuse trdi, da letošnja aprilaska izvanredna vročina izvira od solnčnih peg, ki obsejajo do 90 000 milj. Do 19. t. m. je bilo mogoče te pege opazovati skozi črno steklo. Tudi so astronomi zapazili, da se solnčna površina zadnji čas zelo izpreminja.

Čuden pobeg — jelnika. V Krakovu se mnogo govori o pobegu jelnika Ledvosa iz preiskovalnega zapora tamkajšnega deželnega sodišča. Jelnik je pobegnil med 3. in 4. uro popoldne. Ledvos se je nalašč vedno prepiral s svojimi sojetniki, dokler ga niso odpeljali v posebno celico. Tam je odpraskal z nohtovi toliko lesa, da je mogel odpreti vrata ter priti na hodnik. Tako pripravljen je počakal sobote, ko so dimnikarji svažili dimnike. Ko je došel dimnikar, počrnil si je svojo obleko s sajami in se pomazal po obrazu. Ko si je pomazal tudi ostalo obleko, kolikor je bilo potrebno, odprl je vrata ter mirno korakal mimo na hodniku stoječih straž do glavnih vrat, kate- re mu je moral še celo vratar odpreti. Nato je odšel proti predmestju Podgorce, kjer je brez sledu zginil.

Velikansko katedralo nameravajo zgraditi v New Yorku. Američani hočejo s to stavbo prekrostiti vse cerkvene stavbe na svetu. Tako bo kor zgrajen na 8 velikih gra-

nitnih stebreh, ki bo vsak 13 ton težak, 16 15 m. visok. Vsak steber velja 104.000 K.

Spalna bolezen se razširja v državi Kongo. Iz Lutabourga se poroča, da je v tamkajšni misijonski hiši cela bolnišnica. — Dan na dan se število bolnikov množi. Prvotni naselniki izganjajo bolnike iz svojih vasi, ker se boje, da se še oni nalezajo te bolezni. Kdor prinese takega bolnika na misijonsko postajo, dobi za to malo nagrado Tekom 45 dni so pokopali v dotičnem kraju 500 valed te bolezni umrlih oseb.

Markiza in prisiljenec. Čudna poroka se bo vršila v kratkem v Rionu. Tam se bo poročila 1864 v Campos v Braziliji rojena markiza Eleonora Corentin de Kergoel s 37letnim prisilnim delavcem Moise Gaudetom. Ker bo njen bodoči soprog poslan v francosko Gvinejo, sledila mu bo tja tudi njegova visoka soproga.

Zabave turskega sultana. Turški sultan ima 16 tajnikov, ki prevajajo zanj najboljše dela svetovne književnosti. Tukaj se ne prevajajo samo resna zgodovinska, politična in znanstvena dela, ampak tudi romani in povesti iz vseh evropskih jezikov. Prevodi so napisani na velikih po'ah belega papirja, katere potem vežejo. Sultana zanimajo zlasti velike pravde in romani, v katerih je govor o velikih zločinih.

Najstarejši ženin. »Niederrheinische Courier« poroča, da se je poročil 101 let 2 meseca stari Dominik Mathien in sicer sedmič z 68letno Marijo Alojzijo Bastrin.

Telefonska in brzjavna poročila.

Delavski shod na Javorniku.

Jesenice, 24. aprila. Včeraj se je vršil na Javorniku javen ljudski shod. Navzo- jih je bilo približno 3000 mož. Shod se je navdušeno izjavil za nadaljevanje stavke do končne zmage. Izrekel je zahvalo dr. Šusterskiču za njegov možati nastop v interesu stavkajočega delavstva. — Obsojal je z velikim ogorčenjem podlo stališče »Slovenskega Naroda« nasproti zahtevam stavkajočega delavstva na Javorniku. Protestiral je proti deželnemu odboru, da dovoljuje uporabo prisiljencev v tovarni na Javorniku. Delavstvo na Savi se je izjavilo na shodu solidarnim z zahtevami soto- varišev na Javorniku in naznanilo, če se stavkajočemu delavstvu v kratkem ne ugodí, da tudi stopi v stavko. Na shodu so govorili Glavič, Kočar in Moškerc in drugi. Obširno poročilo sledi.

Stavka železničarjev na Ogrskem končana.

Budimpešta, 25. aprila. (Kor. urad.) Odbor stavkajočih je izdal oklik, v katerem poziva stavkajoče, naj se vsi vrnejo na delo.

Zgreb, 25. aprila. Železniški uradniki zopet nastopajo službo. Promet se zopet polagoma upeljuje.

Budimpešta, 25. aprila. Vsled končane stavke vozijo že vlaki vseh kategorij, ki so v voznem redu izvzemši nekaj nočnih vlakov.

Budimpešta, 25. aprila. (Kor. urad.) V današnji seji državnega zbora je nena- doma vstal predsednik in prebral cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim zasedanje državnega zbora zaključuje. Velikansko presenečenje posebno na strani opozicije, ki je računala le z odgodenjem. Po kratki debati k zapisniku je predsednik sejo zaključil. Vsled zaključenja drž. zbora odpade možnost, da bi predsednik moral sklicati sejo, ako bi to zahtevalo 20 poslancev. Prihodnja sejo določi še le vladar.

Budimpešta, 25. aprila. Poslanec Lengyel je bil aretovan, a je zopet izpuščen. Aretiranih je tudi nekaj železničarjev, češ, da so poškodovali državne naprave. Vest, da bo socialistička stranka uprizorila občni štrajk vsega delavstva, se sedaj kaže ne bo vresničila, dasi je na nekem shodu v soboto 6000 kodijažev sklenilo, da prično stavko.

Budimpešta, 25. aprila. Justični minister je proti vsem železničarjem, ki so zapustili službo in stavkali, odredil preiskavo.

Na Ogrskem — streljajo.

Veliki Vardin, 25. aprila. (Kor. urad.) Naznanjeno konferenco neodvisne stranke v Eledsu so prepredili socialisti. Ko je prišlo do nemirov že radi ugovaranja Vlahov, poslušati madjarske govore, je na-

krat neki socialist ustrelil. Kroglja je zadela orožniškega postajevodjo, ki je prišel tja, da napravi red. Orožnik je bil smrtno ranjen in je umirajoč še ustrelil na padalca. Orožniki so nato oddali salvo. 30 oseb je bilo ustreljenih, 40 težko ranjenih.

Budimpešta, 25. aprila. H krvavemu dogodku v Eledsu se še poroča: Na shodu je bilo 5000 oseb. Predsedniku socialisti niso pustili govoriti in so kričali: Dol ž njim! Ker se je že prej bilo bati nemirov, je prišel tja eskadron huzarjev iz Velikega Varadina. Ko so orožniki hoteli obkoliti zborovalce, je prišlo do tepeža. Nek socialist je ustrelil na orožniškega postajevodjo, ki se je zgrudil, a še s službeno puško trikrat ustrelil na svojega napadalca. Orožnik in njegov napadalec sta ostala mrtva na mestu. Nato so orožniki oddali dve salvi. 58 oseb je bilo zadetih; 23 mrtvih, 35 težko ranjenih. Ko je častnik Nemecky zapovedal naskok, ga je zadel kamen na glavo; nek rumunski kmet pa je priskočil k njemu in ga tako udaril s kolom po roki, da je častniku odpadla sablja. Priskočil je neki vojak, ki je kmetu s sabljo preklal glavo. Tja bo odposlano še nekaj vojaštva, ker od socialistov nahujskani rumunski kmetje groze s požigi. Res so rumunski kmetje že nekaj objektov zažgali.

Celovec, 25. aprila. Ob velikem navdušenju se je 23. t. m. ustanovilo v Celovcu »Slovensko krščansko socialno delavsko društvo«.

Dunaj 25. aprila. Državni zbor danes nima seje. Prihodnja seja jutri.

Dunaj, 25. aprila. Pogajanja za sanacijo parlamenta se danes nadaljujejo. Miado- dehi so se danes pogajali za prenehanje ob- strukcije.

Dunaj, 25. aprila. Čuje se, da se iz gosposke zbornice graf Friderik Schönborn letos ne bo pustil voliti v delegacije in da tudi ne bo sprejel več predsedstva kvotne deputacije.

Benetke, 25. aprila. Jutri zvečer pride sem nemški cesar in ostane v Benetkah do 3. popoldne 27. t. m. V Opatijo nemški cesar ne pojde.

Solun, 25. aprila. Najnovejša poročila iz Mitrovice se glase jako resno. Vstaško gibanje mej Arnavti se vedno bolj širi in zadobiva že značaj preganjanja tujcev. V Mitrovici sta morala avstrijski in ruski konzul zastražiti svoje poslopje z močnimi stražami. Bati se je arnavtskega napada na konzulata. Arnavti zahtevajo, da se odstranijo vsi kristijanski orožniki in sodniki, katere je nastavil Hilmi paša.

Carigrad, 25. aprila. Armenski vetaši so napadu štiri kmečke vasi in jih razde- jali. Načelnik armenskih vstašev, Andranik, noče o kaki podaji nič vedeti. Turške čete se zbirajo, da udarijo na vstaše.

Rim 25. aprila. Vsa albanska mesta so prosila generala Riccotti Garibaldija, naj prevzame vodstvo vsega albanskega gibanja. Garibaldi se je pozivu odzval in pojde skoro gotovo sam v Albanijo.

Praga, 24. aprila. Pri železniški nesreči na progi Ustje-Teplice 23. t. m. se je poškodovalo 23 oseb, med njimi 6 nevarno. Nezgoda je povzročila nevihta, ki je vrgla 3 osobne in eden poštni voz raz tira. Tudi mnogo hiš je poškodovanih ter razkritih in mnogo dreves s koreninami izruvanih.

Petrograd, 25. aprila. Admiral Skrydlov je danes odpotoval v Sebastopol, da se poslovi od svoje rodovine. Nato odpotuje proti vzhodni Aziji. Bžkone bo v Port Arturu dal le najpotrebnejša povelja ter nato odpotoval v Vladivostok, kjer je sedaj večina ruskih bojnih ladij.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opa- sovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi.	Nebe	Pojavnost oblakov
21. v. zveč.	730,4	11,0	sl. jug.	pol obl.	
22. 7. zjutr.	731,7	8,5	brevzvetr.	obl.	6,4
2. popol.	731,0	17,6	sl. sv zh.		
22. o. več.	731,9	13,0		dež	
23. 7. zjutr.	732,8	11,6	brevzvetr.	obl.	2,7
2. popol.	731,8	18,4		del. jasno.	

Srednja temperatura sobote 11,8°, norm. 11,0°
Srednja temperatura nedelje 13,0°, norm. 11,1°

Zahvala.

735

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa čast. duhovščini, g. c. kr. glavarstvenemu komisarju, gg. uradnikom, poštnim kolegom, županstvu, peve m, učiteljstvu in šolski mladini, raznim društvom itd., ki so našemu ljubljenemu soprogu, oziroma bratu

Alozij-u Sorč-u

c. kr. poštarju in velepos. itd.

izkazali blago sočutje, ki so darovali predragemu pokojniku prekrasne vence in so tako v obilnem številu prihтели od blizu in daleč spremljati ga k večnemu počitku, izrekavi tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Bovec, dne 20. aprila 1904.

Karolina Omajer roj. Sorč, sestra.
— Miroslava Sorč, roj. Himmer,
soproga.

Zahvala.

736

Za vse izkazano sočutje povodom bolezni in smrti naše nepozabne soproge oziroma matere in sestre, gospe

Franciške Kunstek

roj. GOREC

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo priskrbeno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. duhovščini in sploh vsem, ki so nam izrazili svoje sočutje.

Domžale, dne 25. aprila 1904.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

737

Za povodom bolezni in smrti nepozabljive matere, oziroma hčere, sestre, svakinje in tete, gospé

Franciške Dežman

izkazano sočutje izražamo podpisani najpriskrbenjšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo velečastnemu g. provincijalu o. Konstantinu Luzerju za mnoge obiske in tolažbo, prečast. gosp. župniku o. Hugolinu, č. gg. pevcem-semeniščnikom za ganljivo petje, darovalcem vencev in mnogobrojnim spremljevalcem pogreba blage pokojnice, Bog povrni vsem!

V LJUBLJANI, dne 23. aprila 1904.

Žalujoči ostali.

Redki nakup.

Trgovska hiša, mesarija, gostilna

v bogatem kraju je radi rodbin-
skih razmer na prodaj.

Potrebni kapital 30.000 kron.

Ponudbe pod »Geldquelle« na ekspedicijo inse-
ratov Kienreich, Gradec. 710 2-2

Vabilo

na

redni občni zbor

»Kmetijskega društva« v Ratečah
registrovane zadruže z omejeno zavezo

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 15. maja 1904
ob 11. uri popoldne

v prostorih »društvene hiše« v Ratečah, št. 22.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računov za leto 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi združnike

Načelstvo.

Najlepše posestvo

v Sent Rupertu,

nekaj Franc Pavlinovo, za vsako večjo trgovino naj-
prikladnejše, ki obsega tri esonadstropne hiše na
Glavcem trgu poleg cerkve, razna gospodarska poslopja,
ograjene sadne in zelenjadne vrtove, izvrstne velike
vinograde s kletmi v bližini, travnike, njive, gozdove
itd. brez pritulin. Vse to **proda** podpisani lastnik
**skupno ali vsako posebej iz proste roke po-
preje ali na prostovoljni javni dražbi dne
2. maja t. l. dopoldne v Sent Rupertu** po naj-
ugodnejših pilačnih obrokih in obrestih.

Podpisani proda tudi ugodno svojo

deželnodeščno graščino

781 3-1 „Grič“

na Mirni pri Trebnjem.

Novopreurejeni dvanadstropni gradič, gospodarska
poslopja, ograjen sadni in zelenjadni vrt, stari gozdi
itd., skupaj okoli 20 oralov. Najzdravejša krasna grška
lega med gozdi in vinogradi. Komaj pol ure oddaljen
od železniške postaje Trebnje-Dolenjsko.

Josip Pavlin,

Ljubljana, Marijin trg 1.

Prodajalko,

izurjeno v špecerijski stroki
sprejme

A. ŠARABON

v Ljubljani. 697 3-3

Prva hrvatska tvornica
žaluzij, rolet, lesenih in
železnih zavojnih rolet
za izlozbe in portale

G. Skrbić
ZAGREB, Ilica 40

priporoča
svoje priznane
solidne, točne
in cene proiz-
vode.

124
12-4

Ceniki zastoj in franko.

Gostilna in kavarna

v nekem trgu

se takoj odda.

Ponudbe pod „Obrt“ na upravništvo
„Laib. Zeitung“. 708 2-2

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša
in najpripravnije sredstvo za po-
zlačanje in broniranje vsakovrstnih predmetov
ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi **bronzni pra-
šek** se dobiva v prodajalnici oljnatih barv tvrde
BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske
ulice.
Vnanja naročila po povzetju. 524 2 13-6

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

23 104-34

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske
posojilnice znaša K 4,948,796*27.

Stanje hran. vlog K 4,703,762*02. Denarni promet K 20,246*712*13. Stanje rez. zaklada K 77,979*34.

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.
Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Razpis

popravl nadarbinskih poslopij v Zagorju ob Savi.

Dne 28. aprila t. l. dopoldne ob 9. uri vršila se bode v tukajšnjem župnišču
zmanjševalna dražba

zaradi oddaje popravil tunadarbinskih poslopij. Vsa popravila — zidarska, tesarska, mi-
zarska, kleparska in slikarska dela — proračunjena so na

5230 kron,

ter se bodo oddajala le skupnemu podjetniku. Proračun in oddajalni pogoji so vsak dan
na vpogled razgrnjeni v tukajšnjem župnišču. Dražitelji bodo morali vložiti pred dražbo
10% varščine (vadijum).

Stavbeni odbor v Zagorju ob Savi, 22. aprila 1904.

Gotard Roff, načelnik.

Naznanilo.

717 3-3

Dne 27. aprila 1904 vršila se bode na domu gospoda
Josipa Srehar v Ljubljani na Tržaški cesti šte. 2
potom prostovoljne sodne dražbe

a) od 9 ure dopoldne naprej **zakupodaja posestva** vlož. št. 46 kst. obč. Kapucinsko
predmestje, hiše št. 2 na Tržaški cesti z dvoriščem, hišice na dvor štu, gospodarskega
poslopja, skladišča, hleva, dveh barak in vrta za dobo 10 let od 1. maja 1904 naprej;
izključna cena znaša 1400 K, vadij znaša polovico najvišjega ponudka letne zakupnine,
vadij in polovico letne zakupnine je takoj plačati;

b) od 2. ure popoldni naprej **razprodaja premičnin**, kakor: hišne oprave, gospodar-
skega in mesarskega orodja itd.

Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji se lahko v pisarni podpisanega c. kr. notarja
vpogledajo.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1904.

Dr. Karol Schmidinger,

c. kr. notar kot sodni komisar.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za

naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje,
zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vo-
zove.

Emajlne prevlake, pristne, v
posodicah po 1/4, 1/2, 1, in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde.
Edino tipežno in najlepše mazilo za
trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarv-
nega in barvestega za pōde; najce-
nejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsako-
vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega
lesa in pohištva. 288 50-19

Oljnatih barv, priznane najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr.
Sel. ōnfeida.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja,
pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega,
zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prste-
nih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.

Primerna birmska darila!

Naznanjam, da imam v zalogi več sto kosov

srebrnih in zlatih ur

kot birmska darila po zelo znižanih cenah.

Imam tudi prav poceni uhane, broške, zapestnice, lorgnon-ve-
rižice itd., vse nove oblike.

Imam tudi veliko zalogo

poročnih daril

in sicer: **namizno opravo (Besteck)** iz kina- ali iz pravega srebra
in različne druge okraske.

Slavni občinstvo vjudno vabim na ogled in čilni obisk.

Z vsem spoštovanjem se priporočam

Franc Čuden,

trgovec in urar v Prešernovih ulicah nasproti frančiškanskega samostana in
filijalka na Mestnem trgu nasproti rotovža.

Ceniki franko in gratis tudi po pošti. 265 52-13

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zruge pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promene za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična-delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 322